

Oponentský posudek bakalářské práce

Kateřina Pollaková: Lokalita – prostor pro život (FHS 2006)

Tématem této spíše etnografické práce je vztah obyvatel ke svému městu, a to na příkladě jihočeské Lomnice nad Lužnicí s téměř 2000 obyvateli. Autorka zvolila poměrně pracnou metodu dotazníkového šetření se 100 respondenty a pokusila se přitom zachovat i jistou reprezentativnost tohoto vzorku. Pečlivě zpracované výsledky pak doplnila několika rozhovory a řadou příloh. Práce je vcelku dobře napsaná, pěkně vypravená a pracuje s přiměřeným objemem literatury.

V první kapitole autorka popisuje a diskutuje své cíle a metodu výzkumu. Výchozí výměr „identity“, který přitom uvádí, je ovšem pozoruhodně chudý: identita je podle ní „totožnost“ a lze ji chápat jako „multidimenzionální“ (str. 4). Tady by studentka humanitní vzdělanosti měla sama vidět, že s tím se daleko nedostane. To, co ji ve skutečnosti zajímá, není žádná „identita“ (jsou lomničané „totožní“ s Lomnicí?), nýbrž míra a způsoby identifikace, přesněji řečeno vztahů a vazeb obyvatel k jejich městu. Ve výběru teoretické literatury asi neměla autorka právě šťastnou ruku. Tak se v jejích vývodech vyskytují všechny možné atributy, ale jen v odpovědích respondentů se vyskytuje např. ten nejpřirozenější, totiž „domov“.

Dále autorka velmi obšírně popisuje parametry svého výzkumu a vzorku. Zde se ukazuje jistý problém vzorku, který je příliš velký pro kvalitativní zkoumání a příliš malý pro běžné sociologické závěry. Ze samé snahy o přesnost pak autorka napíše, že „je zde zaměstnáno 100% respondentů se ZŠ (v tomto případě je jím pouze jeden)“ (str. 11). Na str. 12 vystupuje autor dílu kroniky, který „není ... ještě sepsaný“.

Po stručném a vcelku slušném popisu Lomnice (kap. 2) a jejího společenského života (kap. 3) přistupuje autorka k vlastnímu tématu, tj. „Lokálnímu a regionálnímu vědomí obyvatel Lomnice“ (kap. 4). Zde se opět ukazuje problém vzorku a metody. Jednotlivé oddíly kap. 4 neodpovídají zřejmě otázkám dotazníku, obsahují velmi nepřehledné tabulky „vzorku“ (opakují se celkem šestkrát!) a pak už jen neuspořádané údaje, prošpikované procenty. V prvním oddílu (a k první otázce dotazníku?) autorka provedla velmi neprůhlednou kategorizaci odpovědí (str. 34), aniž by si položila otázku po její oprávněnosti. Použité kategorie jsou tak mlhavé, že vypovídací hodnota výsledků se blíží nule. Místy vzniká i „kouzlo nechtěného“: „Jak tvrdí filozof Z.K., odehrává se náš všední život v nějakém prostředí, tj. v nějaké krajině, která má své charakteristické rysy, a v určité vrstvě společnosti“ (str. 98). Není tedy divu, že i „Závěry“ (kap. 5) obsahují spíše všeobecné banality.

Přílohy obsahují dotazník (ne právě profesionálně sestavený), několik „přímých pozorování“, kde se nic pozoruhodného neukázalo, a několik nepřiliš výmluvných

nebo nápaditých fotografií. Úřední potvrzení, že „Městský úřad nemá námitek proti zveřejnění názvu města (!) v uvedené práci“, jen dokresluje jistou bezradnost celé práce.

Vcelku musím konstatovat, že autorka zřejmě vynaložila dosti velké úsilí, jemuž dosažené výsledky jistě neodpovídají, a to hlavně z důvodů nejasnosti cíle a nezvládnutí metody. Nakonec se tak spojují slabiny obou možných přístupů: kvantitativní data jsou špatně zpracována a neříkají téměř nic, kvalitativní údaje respondentů nejsou zpracovány vůbec, jen pokaždé opatřeny údajem o procentech – snad proto, aby si autorka nemusela lámat hlavu s nějakou interpretací.

Přesto však práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnocení „**velmi dobře**“, **26 až 29 bodů**.

9.8.2010

Prof. Jan Sokol